

2022

Огляд роботи міжнародних гуманітарних організацій

та їх відповіді на гуманітарну
кризу в Україні, спричинену
воєнною агресією з боку рф

**FIGHT
FOR
RIGHT**

**Авторки: Ірина Федорович,
Катерина Цибенко
Редакторка: Крістіна Бут**

Ця публікація підготовлена громадською організацією людей з інвалідністю Fight For Right за підтримки Міжнародної фундації виборчих систем (IFES). Будь-які думки, висловлені тут, належать авторам і не обов'язково відображають погляди IFES.

Жодна частина цієї публікації не може бути відтворена в будь-якій формі або будь-якими засобами, електронними чи механічними без письмового дозволу ГО Fight For Right.

Звернутися за підтримкою:
info@ffr.org.ua

**Про діяльність “Fight For
Right /Боротьба за права”**

Дізнатися більше

Підтримати фінансово евакуацію людей з інвалідністю

Пожертвувати

ЗМІСТ

**FIGHT
FOR
RIGHT**

- Загальний огляд
- Управління ООН з координації гуманітарних питань (UN OCHA)
- Всесвітня організація охорони здоров'я
- Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR)
- Дитячий фонд ООН (UNICEF)
- Програма розвитку ООН в Україні
- Міжнародна організація з міграції (IOM)
- Продовольча та сільськ господарська організація ООН (ФАО)
- Світова Продовольча Програма (WFP)
- Фонд Народонаселення ООН (UNFPA)
- Система кластерів ООН
- Міжнародний комітет Червоного Хреста Міжнародна Федерація Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця
- Європейський банк реконструкції та розвитку (EBRD)
- Міжнародний валютний фонд (IMF)
- Міжнародний комітет порятунку
- Save the Children
- Корпус милосердя (Mercy Corps)

Наприкінці квітня – початку травня 2022 року, на третьому місяці поновномасштабної війни, яку розв'язала росія на території незалежної України, у пошуках відповідей на питання “Як працює міжнародна гуманітарна система допомоги в Україні?”, громадська організація “Боротьба за права” провела власне дослідження.

Ми використали метод кабінетного дослідження та зібрали для аналізу інформацію, наявну у відкритих джерелах (переважно – матеріали із сайтів міжнародних організацій, опубліковані ними документи та повідомлення з їх соціальних мереж).

У цьому дослідженні ми не ставили за мету довести неефективність роботи цих організацій чи звинуватити їх в недостатньо швидкій реакції на гуманітарні запити. Кабінетне дослідження, яке ми провели, ставило кілька питань з фокусом на цільову аудиторію, права якої захищає “Боротьба за права”, – робота міжнародної гуманітарної системи щодо допомоги людям з інвалідністю.

Ми розуміємо, що жодна з цих організацій не спеціалізується саме на допомозі людям з інвалідністю. Утім, зважаючи на загальну кількість людей з інвалідністю (як в світі, так і в Україні), вважаємо, що такий окремий фокус має бути присутнім в роботі кожної глобальної гуманітарної та/або правозахисної організації. Адже надання допомоги та підтримки має бути інклюзивним та досягати всіх потенційних бенефіціарів, включно з людьми з інвалідністю, які становлять значну частку всіх бенефіціарів.

Люди з інвалідністю потребують не окремих гуманітарних послуг чи підтримки, а включення до загальних планів, врахування принципів інклюзивності та правила “Нічого для нас без нас” на етапах планування й розповсюдження гуманітарної допомоги.

Для аналізу було відібрано всі міжнародні організації, які задекларували допомогу Україні. Переважно це організації-агенції ООН та декілька глобальних гуманітарних організацій. Загалом було проаналізовано роботу і звіти шістнадцяти організацій та системи Кластерів ООН.

Система ООН

- [Управління ООН з координації гуманітарних питань \(UN OCHA\)](#)
- [Всесвітня організація охорони здоров'я \(WHO\)](#)
- [Управління Верховного комісара ООН у справах біженців \(UNHCR\)](#)
- [Міжнародний комітет Червоного Хреста](#)
- [Дитячий фонд ООН \(UNICEF\)](#)
- [Програма розвитку ООН в Україні](#)
- [Міжнародна організація з міграції \(IOM\)](#)
- [Продовольча та сільськогосподарська організація ООН \(FAO\)](#)
- [Світова Продовольча Програма \(WFP\)](#)
- [Міжнародна Федерація Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця \(IFRC\)](#)
- [UNFPA \(Фонд Народонаселення\)](#)
- Система кластерів ООН

Інші

- [Європейський банк реконструкції та розвитку \(EBRD\)](#)
- [Міжнародний валютний фонд \(IMF\)](#)
- [Save the Children](#)
- [Корпус милосердя \(Mercy Corps\)](#)
- [Міжнародний комітет порятунку](#)

Вся проаналізована інформація викладена за такою схемою:

- загальна інформація про роботу та місію організації;
- чи мають окремий план дій щодо України та чи згадуються в ньому люди з інвалідністю як окрема цільова аудиторія;
- скільки коштів збрала організація на свою роботу в Україні та чи є відомості щодо розподілу витрат і звіти;
- додаткова інформація про особливості роботи тієї чи іншої організації.

Ми розуміємо, що великі міжнародні гуманітарні організації працюють глобально, відповідно, Україна лише одна з країн, якій вони надають гуманітарну допомогу. Але разом із тим, беремо до уваги, що зазначені організації роками вибудовували свої роботи та мають бути готовими до оперативного, своєчасного й ефективного реагування на ті виклики, які несе для цивільного населення, включно із людьми з інвалідністю, будь-яка війна. Ці організації мають доступ до величезних потоків пожертвувань, великої кількості персоналу, глобальних зв'язків тощо. Тому дуже важливо, щоб їхня робота постійно оцінювалася, особливо тими, хто отримує допомогу. Наразі в нас залишаються сумніви принаймні щодо того, наскільки міжнародна гуманітарна допомога відповідає потребам людей з інвалідністю.

Ми маємо одну загальну рекомендацію до всіх міжнародних гуманітарних акторів – плануючи свої дії, враховуйте і міжсекційність та різноманітність суспільств, де ви працюєте, і власне голос бенефіціарів, яким намагаєтесь надавати гуманітарну допомогу. Адже робота без врахування оцінки ситуації та реальних потреб бенефіціарів, дуже часто призводить до неможливості задовольнити справді нагальні потреби людей в ситуаціях гуманітарної кризи.

Назва	Зібрано коштів для України (станом на зараз)	Чи виділяють людей з інвалідністю як окрему ЦА в своїй роботі
Управління ООН з координації гуманітарних питань (UN OCHA)	планують зібрати 4,1 млрд дол США	так
Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO)	46,5 млн дол США	ні
Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR)	486,3 млн дол США	ні
Міжнародний комітет Червоного Хреста	74 млн швейцарських франків	ні
Дитячий фонд ООН (UNICEF)	331 млн. дол США	ні
Програма розвитку ООН в Україні	не публікують даних	ні
Європейський банк реконструкції та розвитку (EBRD)	2 млрд дол США	ні
Міжнародний валютний фонд (IMF)	1,4 млрд доларів США	ні
Міжнародний комітет порятунку	немає інформації	ні
Міжнародна організація з міграції (IOM)	4,9 млн дол США	ні
Save the Children	немає інформації	ні
Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO)	115 млн дол США	ні
Світова Продовольча Програма (WFP)	159,3 млн дол США	ні
Корпус милосердя (Mercy Corps)	не публікують даних	так
Міжнародна Федерація Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (IFRC)	500 млн франків	ні
UNFPA (Фонд Народонаселення)	65,6 млн дол	ні

**FIGHT
FOR
RIGHT**

Згідно з документом, агенції ООН сфокусовані на виконанні таких стратегічних цілей:

- відповідно до гуманітарних принципів, надавати своєчасну життєво необхідну багатосекторальну допомогу людям, які постраждали внаслідок війни;
- захищати постраждалих унаслідок конфлікту* людей і цивільну інфраструктуру та виступати за те, щоб сторони конфлікту виконували свої зобов'язання згідно з міжнародним гуманітарним правом;
- сприяти наданню основних і гендерно спрямованих послуг як у районах, які постраждали від конфлікту, так і в місцях, де приймають переміщених осіб”.

Частина агенцій ООН мають власні стратегії для боротьби з гуманітарною кризою, спричиненою війною РФ проти України. Про них йдеться в описі діяльності кожної організації, з яким можна ознайомитися у переліку, зазначеному нижче. Також багато агенцій ООН долучилися до спільної стратегії, яка називається [Ukraine Flash Appeal](#).

Кожна з агенцій ООН виконує роботу в своїй сфері, щоб допомогти досягти цих стратегічних цілей.

В документі вказується, що агенції ООН взяли на себе зобов'язання щодо посилення звітності про допомогу людям з інвалідністю.

Також підкреслюється, що під час надання допомоги агенції будуть брати до уваги ознаки постраждалих людей, враховуючи їх стать, вік і потреби людей з інвалідністю.

Саме тому, аналізуючи публічну інформацію щодо їх роботи, ми звертали особливу увагу на виконання цих двох пунктів: про звітність і врахування потреб людей з інвалідністю.

***Примітка:** Ми наголошуємо на тому, що не погоджуємося з формулюванням “конфлікт”. Це війна, розв'язана Росією в Україні, свідомий акт жорстокої воєнної агресії Росії по всій території України з метою зміни політичного устрою у державі.

1

Управління ООН з координації гуманітарних питань (UN OCHA)

Разом зі своїми партнерами ОСНА робить внесок у принципову й ефективну гуманітарну відповідь шляхом координації, адвокації, політики, управління інформацією та гуманітарними фінансовими інструментами та послугами.

“Організація Об’єднаних Націй та партнери протягом останніх восьми років допомагали вразливим громадам у охоплених війною східних регіонах. Тепер ми спільно збільшуємо обсяги поставок і послуг, щоб задовольнити масові та невідкладні потреби у допомозі та захисті цивільного населення по всій країні”.

Переважно ОСНА ООН фінансується донорами.

🕒 **Топ-10 донорів у 2022 році: США, Швеція, Норвегія, Німеччина, Канада, Данія, Нідерланди, Катар, Австралія, Бельгія. Для свого фінансування організація залучає гроші урядів та бізнесів.**

Приватні особи теж можуть пожертвувати кошти, але судячи з сайту, така допомога для організації є другорядною.

ОСНА **закликає** компанії не надсилати пожертви в натуральній формі, “бо вони можуть не відповідати визначеним потребам або не відповідати міжнародним стандартам якості”. Донорів заохочують надсилати фінансові/грошові пожертви.

UN OCHA приєдналася до стратегії ООН щодо допомоги Україні у війні, яку розв’язала росія. Стратегія називається “Flash appeal”, вона містить пріоритезацію людей з інвалідністю у контексті визначення пріоритетів доступу до медичної допомоги, задоволення потреб. Сума Flash Appeal була підвищена 25 квітня до 4,1 млрд доларів.

UN OCHA публікує щотижневі звіти про свою діяльність та інших агентцій ООН в Україні, їх можна знайти [тут](#). Скільки грошей витрачає UN OCHA окремо саме в Україні, невідомо. Звітів про витрати грошей не знайдено.

Всесвітня організація охорони здоров'я

ВООЗ працює через офіси в Україні та сусідніх країнах, а також разом із партнерами, щоб швидко реагувати на надзвичайну ситуацію у сфері охорони здоров'я, спричинену війною росії проти України. Організація доставляє спеціалізовані медичні засоби, координує розгортання медичних бригад і співпрацює з національними органами охорони здоров'я, щоб мінімізувати збої в наданні критичних медичних послуг в Україні та країнах, які приймають біженців.

ВООЗ публікує тижневі звіти про свою діяльність. В одному зі звітів турботу про людей з інвалідністю названо пріоритетом. Однак, окремої стратегії допомоги Україні під час війни, розв'язаної росією, ВООЗ не має, і також невідомо, чи приєдналась організація до вищезгаданої загальної стратегії ООН "Flash Appeal".

З 24 лютого Всесвітня продовольча програма (WFP) через мережу місцевих партнерів доставила продукти харчування, комплексні пакети харчування для дітей віком від 6 до 23 місяців, ваучери та грошову допомогу для 2,4 мільйонів людей в Україні.

ВООЗ отримала 46,5 млн \$ США (82%) на свій запит на фінансування роботи в Україні на 57,5 млн дол США за період з березня по травень 2022 року

Організація просить жертвувати кошти на допомогу Україні. Скільки із залученої суми припадає на пожертви від приватних осіб – невідомо.

Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR)

Управління надає допомогу та підтримку людям, які змушені рятуватись і залишити Україну через війну, розв'язану росією. В Україні УВКБ ООН доставляє основні предмети допомоги, такі як ковдри, спальні килимки тощо у притулки для невідкладної допомоги. Організація має спеціалізовані служби захисту, створені для виявлення людей, які потребують особливої допомоги, наприклад, дітей, які переміщуються самостійно, та людей з інвалідністю.

УВКБ ООН має стратегію допомоги Україні під час повномасштабної війни з росією, а також приєдналася до загальної стратегії ООН "Flash Appeal", в якій згадується пріоритетизація людей з інвалідністю. Управління публікує [звіти](#) про свою діяльність.

Станом на 26 квітня 2022 року УВКБ ООН вказало в своєму звіті, що потребує 1,247 млрд для допомоги Україні.

39% з цієї суми вже зібрано. В звіті вказано, які організації та країни надали цю суму – зокрема, США (11 млн доларів), Британія (33 млн доларів), фундація IKEA (22 млн доларів) та ін. Також організація [заохочує](#) пожертви від приватних осіб. Згідно з вищезазначеним звітом, такі пожертви надійшли від мінімум 11 країн: Італія (5,8 млн дол), Швейцарія (3,1 млн дол), Канада (2,9 млн дол), Корея (1,7 млн дол), Франція (1,5 млн дол), Данія (830 тис дол), Китай (790 млн дол), Нідерланди (750 тис дол), Бельгія (426 тис дол), Ліван (372 тис дол), Сингапур (263 тис дол), Греція (237 тис дол), Таїланд (218 тис дол), Велика Британія (211 тис дол), Японія (129 тис дол), Ісландія (100 тис дол). Країни, від яких прийшли менші суми, об'єднані в одну категорію "інші країни".

Загальна сума допомоги у цій категорії дорівнює 489 тис \$.

За 6 місяців організація планує надати допомогу у таких напрямках й обсягах:

захист та інформація
1,2 млн людей

речі першої необхідності
1,5 млн людей

грошова допомога
1,08 млн людей

відкрити 200 центрів збору речей

відремонтувати
40 центрів збору речей

Інформації про людей з інвалідністю серед бенефіціарів чи цільової групи допомоги у звітах не знайдено.

Згідно зі звітом про діяльність від 25 квітня, 162 тис осіб записалися на отримання фінансової допомоги від УВКБ ООН і 96 тис осіб її вже отримали. Майже 100 тис осіб отримали інформаційну допомогу під час перетину кордону та на гарячих лініях. 305 тис осіб отримали теплі речі, їжу, речі першої необхідності. 30 тис осіб отримали допомогу з гуманітарних конвоїв у місцях, куди важко добратися. 149 центрів збору речей були оснащені необхідним обладнанням (скільки з цих центрів є доступними – наразі невідомо).

4

Дитячий фонд ООН (UNICEF)

Під час повомасштабної війни росії проти України UNICEF працює в Україні над такими завданнями:

- поставка сімейних гігієнічних наборів, дитячих підгузників, аптечок для матерів, інституційних гігієнічних наборів, дезінфікуючих засобів і води в пляшках до закладів охорони здоров'я та соціальної сфери;
- співпраця з партнерами для забезпечення безпечної питної води шляхом транспортування води та доставки води у пляшках;
- доставка наборів для навчання в школі та комплектів для раннього розвитку дітей у райони з великою концентрацією переміщених сімей;
- підтримка мобільних груп захисту дітей, які надають психосоціальну допомогу, підтримку психічного здоров'я та послуги захисту;
- запуск програми гуманітарних грошових переказів для підтримки десятків тисяч найбільш незахищених сімей з дітьми;
- співпраця з УВКБ ООН та партнерами для активації центрів Blue Dot – єдиного безпечного простору для дітей і жінок.

На сайті організації не знайдено стратегії допомоги Україні під час війни, розв'язаної росією. Також немає згадки про дітей з інвалідністю. Є інформація про укладений [меморандум](#) з Мінсоцполітики. Є також [інструкція](#), як захищати дітей-переселенців, а також [корисні номери телефонів](#).

 Бюджет UNICEF на допомогу українським дітям – 624 млн. доларів на березень-серпень 2022 року.

З цієї суми організація вже отримала 331 млн. дол. Організація заохочує пожертви від приватних осіб. Не вдалося знайти інформації щодо обсягів надісланих пожертв від приватних осіб.

Станом на 19 квітня, результатами діяльності організації є такі:

835 000 людей в Україні отримали доступ до медичних послуг завдяки розповсюдженню товарів безпосередньо UNICEF або в партнерстві з організаціями-виконавцями;

UNICEF забезпечує доступ до безпечної води для близько 408 684 людей у постраждалих від воєнної агресії РФ районах, щонайменше 86 473 людей отримали гігієнічні засоби;

Майже 250 000 дітей пройшли навчання за сприяння UNICEF.

Понад 66 000 дітей отримали офіційну або неформальну освіту;

19 176 дітей та опікунів, які отримали психосоціальну підтримку в громаді завдяки UNICEF та партнерам

11 857 дітей які отримали інформаційну підтримку.

Програма розвитку ООН в Україні

Використовуючи свою багаторічну співпрацю з місцевими партнерами, ПРООН в Україні працює над тим, щоб задовольнити найнагальніші потреби постраждалого від воєнної агресії РФ населення, особливо внутрішньо переміщених осіб, надаючи невідкладну підтримку для засобів до існування та відновлення базових послуг.

ПРООН також посилить свою протимінну діяльність у тісному партнерстві зі Службою протимінної діяльності ООН (UNMAS) та іншими відповідними учасниками.

 ПРООН в Україні долучилась до загальної стратегії роботи ООН в Україні – Flash Appeal. 15 квітня ПРООН розпочала нову ініціативу для підтримки уряду України в боротьбі проти російської воєнної агресії.

Звіт про бюджет ПРООН та діяльність організації в Україні не вдалося знайти. Є новини про діяльність організації:

- ПРООН підтримує розробку Мінцифрою та Мінсоцполітики електронного сервісу для переселенців,
- ПРООН мобілізує невідкладну медичну допомогу в Україні тощо.

ПРООН не приймає пожертви від фізичних осіб для допомоги Україні і отримує фінансування виключно через донорів. Також організація надає грантову підтримку українським громадським організаціям і залучає до своєї роботи українських фахівців через відкриті тендерні оголошення.

Міжнародна організація з міграції (IOM)

Міжнародна організація з міграції (МОМ) мобілізує команди та нарощує потенціал в Україні та сусідніх країнах, щоб задовольнити зростаючі гуманітарні потреби українців, які змушені покинути країну через воєнну агресію РФ, внутрішньо переміщених осіб і громадян третіх країн.

Організація долучилась до загальної стратегії роботи ООН в Україні – Flash Appeal, яка пріоритетизує людей з інвалідністю.

Також в організації є своя стратегія допомоги під час повномасштабної війни Росії проти України, спрямована на Україну та Польщу, Молдову, Словаччину, Угорщину та Румунію, куди вимушено переїхала більша частина українців у зв'язку з воєнною агресією Росії.

МОМ просить 514 млн доларів для допомоги українцям. МОМ в Україні тісно співпрацює з центральним і місцевим урядами, щоб забезпечити надходження гуманітарної допомоги населенню, яке її потребує. Організація приймає також приватні пожертви.

На центральному рівні МОМ працює з Мінсоцполітики (МСП) України, Мінреінтеграції, Міністерством внутрішніх справ. Надається постійна підтримка Державній прикордонній службі (ДПСУ), Державній митній службі (ДМС) та Державній міграційній службі (ДМС).

Також МОМ розпочала реконструкцію невикористаних і пошкоджених будівель (включно зі шкільними гуртожитками та готелями), щоб забезпечити безпечніше тимчасове житло внутрішньо переміщеним особам у Закарпатській області.

Очікується, що 1 млн людей отримають тимчасове житло. Не знайдено інформації про те, чи це житло буде доступним для людей з інвалідністю.

МОМ публікує регулярні звіти про свою роботу. Згідно з останнім звітом, організація отримала 4,9 млн дол пожертв.

Організація надавала допомогу в таких сферах:

- укриття та непродовольчі матеріали;
- охорона здоров'я;
- моніторинг переміщення;
- захист;
- підтримка громадян третіх країн;
- видача грошової допомоги.

7/8

Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО)

Уряд України звернувся до ФАО з проханням про надання підтримки вразливим виробникам шляхом надання готівки та сільськогосподарських ресурсів, а також підтримки загального доступу до найважливіших ринків. ФАО продовжить вести міжвідомчу координацію, співпрацюючи з урядом та партнерами кластеру продовольчої безпеки та засобів до існування.

ФАО має стратегію для допомоги Україні під час війни, розв'язаної росією. В ній підкреслюється, що організація:

- ⦿ **“Буде стежити за людьми на сході, які вирішили не евакуюватися або не можуть евакуюватися, включаючи людей похилого віку та людей з інвалідністю, які не можуть подбати про себе. Необхідно надати підтримку цим уразливим групам населення, чисельність яких може збільшитися в міру розвитку війни”.**

В той же час, не вказано, за допомогою якого механізму це буде досягнуто. ФАО просить 115 млн доларів для допомоги українським фермерам. За ці кошти планується допомогти 376 660 дрібних і середніх фермерських господарств.

- ⦿ **Згідно з останнім звітом, організація роздала насіннєві пакети 71 тис людей, 862 тонни посадкової картоплі 52 тис людей.**

Також організація купує 25 тонн пшениці та гречки для посіву. Організація не приймає пожертви від приватних осіб.

Світова Продовольча Програма (WFP)

Організація допомагає Україні в двох напрямках: негайна продовольча допомога (грошові кошти та продукти), а також логістична підтримка інших гуманітарних агенцій. Це вказано в їх стратегії допомоги Україні. “У рамках впровадження будуть враховуватися різні потреби жінок, чоловіків, хлопчиків і дівчат, а також літніх людей та осіб з інвалідністю”.

Організація потребує 590 млн доларів на свою діяльність в березні-червні 2022 року. З цієї суми вже залучено 27%. Організація також приймає пожертви від приватних осіб.

Організація регулярно звітує про результати своєї діяльності. Згідно з останнім звітом, було надано допомогу 2,26 мільйонам людей у натуральній і грошовій формах. До травня буде надано допомогу 4 млн людей і 6 млн людей в червні. Також було надано допомогу 30 000 біженців, які втекли у Молдову.

Також організація надає гуманітарні послуги з матеріально-технічного забезпечення й екстрених телекомунікаційних послуг, сприяючи своєчасному наданню допомоги в Україні та за її межами.

Фонд Народонаселення ООН (UNFPA)

Для підтримки постраждалих осіб унаслідок війни росії проти України UNFPA разом із партнерами зосереджує увагу на питаннях сексуального та репродуктивного здоров'я (СРЗ), включаючи здоров'я матері та новонароджених; захисті від сексуального та гендерного насильства (ГН), переважно для жінок і дівчат із найбільш уразливих категорій людей.

UNFPA доєдналась до стратегії [Ukraine Flash Appeal](#) (яка пріоритетизує людей з інвалідністю) та [Регіонального плану реакції на кризу біженців](#).

📍 Серед результатів діяльності UNFPA, вказаних у [їхньому звіті](#), – надсилання 40 тонн засобів для репродуктивного здоров'я, підтримка 30 притулків, кризових кімнат, 24 мобільні психосоціальні команди в 12 областях, доставка мобільного пологового будинку в Чернігівську область.

На своєму вебсайті UNFPA заявляє про термінову необхідність гнучкого фінансування для розширення своєї діяльності в Україні та сусідніх країнах. Найбільш терміново UNFPA потребує фінансування для забезпечення необхідними медичними засобами та залучення додаткового підготовленого персоналу для надання послуг з порятунку життя.

Загальне необхідне фінансування становить 65,6 мільйонів доларів:

до кінця грудня 2022 року для України – 47,75 млн доларів, для Молдови – 15,7 млн доларів, для інших сусідніх країн – 2,2 млн доларів. Згідно з [останнім звітом](#), зібрано 25% цієї суми.

UNFPA [заохочує](#) приватні пожертви.

Система кластерів ООН

Система координації гуманітарних кластерів Міжвідомчого постійного комітету (ISAC) — це система реагування ООН, яка активується в країнах під час періодів гуманітарних криз у всьому світі. Кластерна система була активована в Україні в грудні 2014 року. Для цілей цього звіту ми зосередимося на кластерах захисту, охорони здоров'я та логістики.

Метою Кластеру захисту ООН є надання «аналіз надійного захисту, сприяння захисту та прийняття рішень» щодо гуманітарної реакції. Систему Кластеру захисту ООН очолює Агентство ООН у справах біженців. Інформації про обсяги фінансування Кластеру захисту не знайдено. У моніторинговому звіті Кластеру захисту люди з інвалідністю зазначені як вразлива група. Згідно з останнім доступним звітом Кластеру захисту (27 березня-8 квітня), результати його діяльності такі:

- ☉ **Було надано допомогу 11711 людям в транзитних регіонах (Львівська, Закарпатська, Одеська, Вінницька, Івано-Франківська, Дніпропетровська області), а також 17175 людей в постраждалих від агресії росії регіонах (Донецька, Київська, Харківська, Луганська, Миколаївська області).**

Частиною Кластеру захисту є Технічна робоча група з питань віку та інвалідності. Його мета — задовольнити потреби та подолати ризики, з якими стикаються саме літні люди та люди з інвалідністю в Україні. Ні суми фінансування, ні звітів про діяльність цієї групи не знайдено.

Окремо від Кластеру захисту функціонує Кластер охорони здоров'я, яким керує Всесвітня організація охорони здоров'я. Метою Кластеру охорони здоров'я є збір запитів на надання допомоги для задоволення гуманітарних потреб у сфері охорони здоров'я. Запити потім направляються до інших організацій, які адмініструють допомогу в Україні. Кластер охорони здоров'я також збирає звіти про наявні засоби охорони здоров'я, щоб потенційно задовольняти запити партнерів та виявляти недоліки в постачанні. На інформаційній панелі «Україна» на сайті «Гуманітарне реагування» повідомляється, що на даний момент для Кластеру охорони здоров'я зібрано 95 мільйонів доларів зі 110 мільйонів доларів. Інформацію про фінансування надала Служба фінансового відстеження від УКГС ООН.

Згідно з останнім звітом, партнери Кластеру охорони здоров'я надали допомогу в 164 українських населених пунктах із населенням 1,5 млн осіб. Надано підтримку 162 закладам охорони здоров'я по всій Україні. Кластер доставив 570 метричних тонн медичних товарів.

Український логістичний кластер — це координаційний механізм, який активується для забезпечення ефективного реагування на надзвичайні ситуації. Він складається з групи гуманітарних суб'єктів, які зобов'язані спільними зусиллями задовольняти потреби логістики в гуманітарних контекстах шляхом забезпечення координації, управління інформацією та, за необхідності, полегшення доступу до логістичних послуг. Всесвітня продовольча програма є керівною агенцією в логістичному кластері.

Кластер публікує щотижневі звіти про свою діяльність. Кластер має стратегію роботи, в якій немає згадки про людей з інвалідністю. Станом на 14 квітня Кластер підтримав 144 партнерські організації та допоміг перевезти 6727 куб.м. вантажу. Інформації про обсяг фінансування Кластеру не знайдено. Кластер не приймає пожертв від приватних осіб. Натомість, Кластер зацікавлений в комунікації з організаціями, які працюють на місцях для збору й аналізу логістичної інформації про Україну, щоб зробити свою роботу більше ефективною та своєчасною.

Міжнародний комітет Червоного Хреста

МКЧХ працює в Україні з 2014 року. Зараз вона тісно співпрацює з Товариством Червоного Хреста України:

- “Наша підтримка людям включає невідкладну допомогу, таку як їжа, вода та інші предмети першої необхідності. Ми також підтримуємо лікарні та заклади первинної медико-санітарної допомоги медичним обладнанням та готовністю до надзвичайних ситуацій. Ми ремонтуємо водопровідні станції та допомагаємо домогосподарствам відновити пошкоджені будинки. Ми також допомагаємо сім'ям, розлученим через конфлікт, відновити зв'язок”.

На сайті МКЧХ не знайдено стратегії допомоги Україні під час війни, розв'язаної росією. Також немає звітів про діяльність, але є окремі новини про те, що було зроблено. Так, 6 квітня МКЧХ допоміг евакуювати 1000 людей у Запоріжжя, 24 квітня МКЧХ закликав евакуювати людей з Маріуполя тощо. МКЧХ працює з людьми з інвалідністю, але не в Україні.

На початку травня 2022 року МКЧХ у співпраці з ООН допоміг евакуювати 470 осіб, що ховалися на заводі “Азовсталь” в Маріуполі, – спочатку 300 осіб, потім ще 170.

Бюджет МКЧХ для України складає 74 млн швейцарських франків. 1 травня МКЧХ попросив ще 163 млн доларів. Організація активно заохочує жертвувати кошти на допомогу Україні. Звітів про те, скільки пожертв зібрано та як вони витрачені, не знайдено.

Міжнародна Федерація Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (IFRC)

Міжнародна Федерація ЧХ – це гуманітарна організація, яка є частиною Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця разом з Міжнародним комітетом Червоного Хреста та 186 національними товариствами.

🗨️ **“Через загострення конфлікту в Україні* мільйони людей покинули свої домівки та перемістилися до сусідніх країн. Український Червоний Хрест допомагає людям, які постраждали від конфлікту, якщо дозволяє безпека. Нашим пріоритетом є задоволення гуманітарних потреб усіх людей, які постраждали від конфлікту, всередині та за межами України”, – пише організація на сайті.**

Організація має стратегію підтримки України, яка називається “Операційна стратегія відповіді на кризу в Україні та постраждалих країнах”. Серед пріоритетних дій зазначено вирішення потреб людей з інвалідністю. Згідно зі стратегією, Федерація потребує 500 млн франків, щоб допомогти 2 млн людей, з них 100 млн франків – на фінансування Секретаріату в Женеві.

Звітів про використання коштів за перші два місяці війни РФ проти України на сайті організації не знайдено. Згадано, що допомога буде надана 360 тис людей в Україні та сусідніх країнах за перші три місяці.

Також IFRC підтримав більше 1 млн людей понад 1800 тоннами предметів гігієни та продуктів, ковдр, їжі, килимків і брезенту в Україні та прилеглих країнах. Організація активно закликає жертвувати кошти на свою діяльність. Фінансовий звіт Федерації є тільки за 2020 рік. Інших звітів про використання коштів немає.

Інші кошти підуть на такі потреби:

Готівка на різні потреби – 25 млн франків	
Притулок – 20 млн франків	
Здоров'я – 14 млн франків	
Посилення національного Товариства Червоного Хреста – 10 млн франків	
Засоби до існування – 5 млн франків	
Захист, гендер та інклюзія – 5 млн франків	
Послуги Секретаріату – 7 млн франків	
Міграція – 5 млн франків	
Залучення спільнот та підзвітність – 2 млн франків	
Вода, гігієна – 4 млн франків	
Координація та партнерства – 2 млн франків	
Охорона природи – 1 млн франків	

***Примітка:** Ми наголошуємо на тому, що не погоджуємося з формулюванням “конфлікт в Україні”. Це війна, розв'язана росією в Україні, свідомий акт жорстокої воєнної агресії росії по всій території України з метою зміни політичного устрою у державі.

13/14

European Bank
for Reconstruction and Development

Європейський банк реконструкції та розвитку (EBRD)

Організація **прийняла** Рамкову програму стійкості та засобів до існування для підтримки України під час війни, розв'язаної росією. Вона передбачає такі кроки:

- відстрочення платежів, погашення заборгованості та реструктуризація;
- фінансування торгівлі, в тому числі для імпорту палива;
- надзвичайне фінансування ліквідності за погодженням з партнерами;
- підтримка надзвичайних реформ, зокрема, негайного законодавчого та регуляторного втручання.

У сусідніх країнах, які приймають біженців, Рамкова програма буде зосереджена на:

- енергетичній безпеці, в тому числі шляхом екстрених закупівель енергії для компенсації втрат імпорту з росії та білорусі;
- муніципальні послуги та засоби до існування для переміщених осіб;
- торгове фінансування;
- забезпечення ліквідності для малих і середніх підприємств.

Сума програми допомоги **складає** 2 млрд доларів. Загалом у пріоритетах роботи ЄБРР **є люди з інвалідністю**, але конкретно в цій програмі немає. ЄБРР публікує новини своєї діяльності в Україні [тут](#).

Міжнародний валютний фонд (IMF)

МВФ 9 березня **схвалив** виплату 1,4 мільярда доларів США в рамках інструмента швидкого фінансування (RFI), щоб допомогти задовольнити нагальні потреби у фінансуванні та пом'якшити економічні наслідки війни, розв'язаної росією:

“Це має стати каталізатором широкомасштабної мобілізації додаткового пільгового фінансування, яке знадобиться, щоб допомогти заповнити брак фінансування та пом'якшити економічні наслідки війни. Після закінчення війни і належної оцінки збитків, ймовірно, знадобиться додаткова велика підтримка для підтримки зусиль з відновлення”.

Новини щодо підтримки України МВФ публікує [тут](#). Звітів щодо того, чи вже були використані кошти та як, наразі немає.

15

Міжнародний комітет порятунку

Організація співпрацює з місцевими партнерами, щоб надати невідкладну допомогу вимушеним переселенцям. Допомога включає:

- підтримку зусиль з евакуації жінок і дітей;
- доставку продуктів, ковдр, теплого одягу та газових плит;
- грошову допомогу;
- надання інформації про житло, працевлаштування та права біженців;
- надання психологічної допомоги через спеціальну гарячу лінію.

Організація просуває пріоритетність допомоги жінкам та дівчатам. В них немає згадки про людей з інвалідністю. Адвокаційні зусилля спрямовані на зміни у таких сферах:

- негайне припинення вогню;
- негайне припинення всіх порушень міжнародного права для запобігання вчиненню додаткової шкоди цивільному населенню та уникнення подальшого переміщення;
- міжнародні донори та світові лідери мають надати пріоритет послугам підтримки та захисту жінок і дівчат, які знаходяться в зоні особливого ризику;
- Європа та США мають приймати біженців.

Інформації про бюджет організації на допомогу Україні та звіти про використання коштів на сайті не знайдені. Організація активно закликає людей жертвувати кошти на її діяльність.

Новини про роботу організації можна прочитати тут, із останніх – заклик до негайного припинення вогню, та приєднання до заклику до уряду Британії спростити візові правила для українців. Новин про діяльність партнерів, яких організація підтримує, на сайті немає.

Save the Children

Організація доставляє гуманітарну допомогу дітям та їхнім сім'ям, включаючи зимові та гігієнічні набори. Також надає грошову допомогу родинам з дітьми, щоб вони могли оплатити харчування, оренду житла та ліки.

☉ **“Наші команди спеціалістів надають дітям доступ до безпечної, інклюзивної та якісної освіти, співпрацюють зі школами та громадськими центрами, щоб допомогти дітям подолати психічні та психологічні наслідки конфлікту та насильства”, – зазначено на сайті організації.**

Організація не має окремої стратегії для допомоги Україні під час війни росії проти України, як й окремої стратегії допомоги дітям з інвалідністю. В одній зі статей наявна така згадка: “ми стурбовані за дітей з інвалідністю”.

Новини про діяльність організації в Україні можна знайти на їх [Facebook-сторінці](#).

Серед останніх новин – виділення 72 млн грн на підтримку мариупольських сімей через центри «Я – Маріуполь»;

зустріч з міністром освіти Сергієм Шкарлетом та головою Київської ОДА Олексієм Кулебою, отримання 5 000 ковдр, 12 великих наметів, санітарного обладнання з Дубаю для доставки в Запоріжжя, Полтаву та Павлоград.

Організація активно заохочує людей жертвувати кошти на свою діяльність. Звітів, скільки коштів було зібрано, та як вони були витрачені, на сайті не знайдено.

Корпус милосердя **(Mercy Corps)**

Mercy Corps працює на місцях в Україні, Румунії та Польщі. Організація не має стратегії допомоги Україні під час війни, розв'язаної росією. Вона підкреслює свою стурбованість тим, що люди старшого віку та люди з інвалідністю стикаються з труднощами, зокрема, під час евакуації.

🗣️ **“Наразі ми фінансуємо місцеві організації, які найкраще знають потреби їхньої громади та вже швидко працюють для надання допомоги біженцям та українцям всередині країни. Місцеві організації, яких ми підтримуємо, розповсюджують такі предмети, як медичні товари та продукти харчування, у тому числі, на сході України, а також підтримують вразливі групи, як-от громадян третіх країн та членів ромської громади України, які переїжджають до сусідніх країн”, – говориться на сайті.**

Організація активно заохочує людей жертвувати кошти на свою діяльність.

Звітів, скільки коштів було зібрано, та як вони були витрачені, на сайті не знайдено. Є загальні фінансові звіти організації за кожен рік, включно з 2021.

Підсумки та рекомендації

Ми проаналізували 16 міжнародних гуманітарних організацій та групи кластерів, які заявляють, що вони надають гуманітарну допомогу Україні під час російської агресії. Критеріями аналізу були: наявність стратегії для допомоги людям з інвалідністю, наявність чи відсутність прозорого бюджету допомоги Україні, звітів, як ці кошти були використані, а також чи публікує організація звіти про те, скільки зібрано пожертв та на що вони витрачені, включно із допомогою людям з інвалідністю.

Серед проаналізованих організацій більшість не має окремої стратегії з допомоги людям з інвалідністю в кризі чи під час воєнних дій. Переважна більшість організацій обмежуються повідомленням, що в своїй допомозі Україні вони пріоритезують жінок, дітей, старших людей та осіб з інвалідністю. При цьому серед результатів роботи немає інформації, скільком людям із цим категорій було надано допомогу або яким чином відбувається пріоритезація.

Всі організації мають відкриту інформацію про суму, яка була виділена на допомогу Україні. Регулярність, з якою вони звітують про витрачання коштів, є різною – від одного разу на тиждень до (як здається з сайтів певних організацій) – раз на рік. Є організації, які на момент написання звіту (кінець квітня – початок травня) взагалі не прозвітували про витрачання коштів на допомогу Україні. Найрегулярніше звітують організації системи ООН – вони щотижня або кожні два тижні публікують інформацію про ситуацію в своїй сфері діяльності. Жодна з організацій не надає окремої інформації, скільки коштів було витрачено допомогу окремим групам людей, зокрема людям з інвалідністю.

Багато з проаналізованих організацій заохочують приватних осіб жертвувати кошти на свою діяльність. Кнопки заклику у більшості випадків дуже видимі на сайтах. Але при цьому немає інформації про те, скільки коштів вже було зібрано та як ці кошти витрачаються. Частина організацій мають фінансові звіти тільки за минулий рік, і сума зібраних пожертв там вказана не завжди. Така непрозорість може демотивувати людей жертвувати кошти для таких організацій.

Ключові рекомендації:

1. Будувати окремі стратегії чи хоча б розділи в загальній стратегії, присвячені адресній допомозі окремим групам людей, включно з людьми з інвалідністю. Саме побудова таких адресних стратегій є запорукою таргетування та фокусування роботи в тих сферах та тим групам, які їй найбільше потребують та потерпають від наслідків війни.
2. Розробляючи та впроваджуючи стратегії допомоги Україні та особливо напрямки роботи щодо окремих груп осіб, проводити регулярні консультації з українськими організаціями громадянського суспільства та враховувати думку спільнот про те, де саме та яка допомога потрібна.
3. Регулярно звітувати про витрачання бюджету на допомогу Україні, виокремлювати на що спрямовуються кошти, яка частина бюджетів складають адміністративні витрати, а яку частину спрямовують на пряму підтримку різних категорій осіб включно із людьми з інвалідністю, як окремої категорію отримувачів допомоги.
4. Дотримуватися прозорості під час збору пожертв від приватних осіб – публікувати регулярні звіти про те, скільки коштів було зібрано та куди вони були витрачені.